

4.12 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka a všestrannému prohlubování sensibility žáka. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci se rozvíjí smyslové vnímání, estetické citění, tvořivost, schopnost vyjadřovat emoce, představy, pocity a zkušenosti. Výtvarná výchova pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku.

V rámci předmětu si žáci osvojují základní pojmy z oboru výtvarná výchova, základní výtvarné techniky a možnosti jejich vzájemné kombinace, seznamují se při osvojování technik s různými materiály a pomůckami. Mezi základní osvojované postupy a techniky patří zejména kresba, malba, grafika, tvorba plastiky a objektů, koláž a modelování. Důležité místo ve výuce předmětu zaujímá hravost a experimentování.

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Předmět je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně 1 hodinu týdně, tj. 6 hodin celkem na 1. stupni a 4 hodiny na 2. stupni.

Předmět je tvořen následujícími tématy vzdělávacích oborů a tematickými okruhy průřezových témat:

- vzdělávací obor **Výtvarná výchova** – vyjadřovací postupy a prostředky; vnímání, porovnávání a hodnocení tvůrčích činností, prezentace výsledků vlastní tvůrčí činnosti (výběr, třídění)
- vzdělávací obor **Psaní** – grafomotorická cvičení, písmo
- vzdělávací obor **Člověk a svět práce** – práce s papírem, modelování
- průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** - Rozvoj poznávacích schopností, Komunikace, Sebepoznání a sebepojetí, Spolupráce a soutěživost
- průřezové téma **Environmentální výchova** – Vztah k prostředí

Výuka předmětu je realizována formou praktických výtvarných činností v odborné učebně vybavené pro realizaci běžných výtvarných technik. Jsou využívány ukázky ilustrací, reprodukcí uměleckých děl. K dosažení cílů je zařazována individuální práce, tvorba ve dvojicích i skupinách. V hojné míře se žáci účastní nejruznějších výtvarných soutěží, na nichž jsou jejich práce pravidelně oceňovány, a to i v konkurenci žáků bez speciálních vzdělávacích potřeb.

Výchovné a vzdělávací postupy uplatňované ve vyučovacím předmětu, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- předkládáme žákům dostatek podnětných a srozumitelných materiálů sloužících k motivaci pro vlastní tvorbu nebo k získávání nových informací a znalostí
- vedeme žáky k samostatnému vnímání a pozorování okolního světa
- používáme a vysvětlujeme běžné pojmy, termíny z oblasti výtvarného umění
- vytváříme takovou atmosféru ve třídě, která žáky motivuje a dá jim zažít úspěch

- z vlastní práce
- využíváme porovnávání výsledků tvůrčí práce k poznání vlastních pokroků, problémů

Kompetence k řešení problémů

- na základě obeznámení s jednotlivými výtvarnými technikami směřujeme žáky k individuální volbě návrhu na zpracování daného tématu, podporujeme tvořivost
- nabízíme žákům dostatek námětů ke zpracování a umožňujeme jim, s ohledem na jejich věk a dovednosti, výběr z námětů
- učíme žáky toleranci a zodpovědnosti prostřednictvím skupinové práce na základě konfrontace s názory ostatních
- zapojováním žáků do účastí na soutěžích směřujeme žáky k realizaci svých názorů a myšlenek

Kompetence komunikativní

- obohacujeme slovní zásobu žáků o základní odborné termíny z výtvarné oblasti
- vedeme žáky k formulování osobních myšlenek, názorů a pocitů souvisejících s vlastní či cizí tvorbou, k interpretaci vlastního díla
- diskuzí probíhající během celého pracovního bloku usměrňujeme sociální vztahy mezi žáky, aby nedocházelo k upřednostňování jedince nebo skupiny, prohlubujeme přátelské vztahy, pomáháme při zapojování nově příchozích spolužáků
- podporujeme prezentaci žáků na veřejnosti formou účasti na výstavách, školních akcích a výtvarných soutěžích a jejich vyhodnocování (osobní účast žáků)

Kompetence sociální a personální

- zadáváme kolektivní výtvarné práce vyžadující spolupráci a kolektivní komunikaci, respekt k názoru druhých
- vedeme je k vcítění a k pomoci slabším a zdravotně handicapovaným spolužákům

Kompetence občanské

- usilujeme o vytvoření kladného vztahu žáků ke kulturnímu dědictví
- v rámci vyučovacích hodin, návštěv výstav, muzeí, kulturních akcí a památek dbáme na dodržování obecně platných norem slušného chování
- seznamujeme žáky s památkami a výtvarným uměním jiných národů, vedeme je k toleranci k jiným kulturám

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům v rámci výtvarné výchovy používat různé nástroje, materiály, techniky
- současně dbáme na dodržování pravidel bezpečné práce a ochranu zdraví
- prostřednictvím práce ve skupině rozvíjíme pracovní-komunikační schopnosti
- pozitivně oceňujeme kvalitní a pečlivou práci